

เส้นทางสายใหม่ของจีน. กับการเดินทางหน้าของกลุ่ม ประเทศลุ่มน้ำโขง (CLMVT)

บริณต เตชะมีเกียรติชัย
นักศึกษาคณะเศรษฐศาสตร์
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

ภารดี พลไทย
นักศึกษาคณะเศรษฐศาสตร์
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

เมื่อวันที่ 25 ตุลาคม 2561 ที่ผ่านมา คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ร่วมกับสมาคมผู้สื่อข่าวไทย-จีน ได้จัดงานสัมมนาเรื่อง **“เส้นทางสายใหม่ของจีนกับการเดินทางหน้าของกลุ่มประเทศลุ่มน้ำโขง (CLMVT)”** ในการสัมมนาครั้งนี้ นอกจากการปาฐกถาเรื่อง **“เส้นทางสายใหม่กับโอกาสของกลุ่มประเทศ CLMVT”** จากคุณ หยาง หยาง ที่ปรึกษาด้านการเมืองและสารนิเทศสถานเอกอัครราชทูต

สาธารณรัฐประชาชนจีนแล้ว ยังมีการเสวนาในหัวข้อ **“การเติบโตของ CLMVT: โอกาสและความท้าทาย”** อีกด้วย

การเสวนาเรื่อง **“การเติบโตของ CLMVT: โอกาสและความท้าทาย”** นี้ได้รับเกียรติจาก ศ.ดร.สกนธ์ วรัญญูวัฒนา ผู้ช่วยรัฐมนตรีประจำกระทรวงพาณิชย์ คุณเชาวลิต เอกบุตร ผู้ช่วยผู้จัดการใหญ่ประจำสำนักงานกรรมการผู้จัดการใหญ่ บริษัทเอสซีจี คุณสวี่ เกินโหลว กรรมการผู้จัดการใหญ่นิคมอุตสาหกรรมระยอง ไทยจีน ดร.หลี่ เหมินเหลียง ผู้อำนวยการหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการพัฒนาสังคม สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ ร่วมเสวนา โดยมี ดร.เกียรติอนันต์ ล้วนแก้ว อาจารย์ประจำคณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ดำเนินรายการ

(จากซ้ายไปขวา) ดร.เกียรติอนันต์ ล้วนแก้ว ศ.ดร.สกนธ์ วรัญญูวัฒนา คุณเชาวลิต เอกบุตร คุณสวี่ เกินโหลว และ ดร.หลี่ เหมินเหลียง

ศ.ดร.สกนธ์ วรรณวิวัฒนา

ศ.ดร.สกนธ์ วรรณวิวัฒนา ได้นำเสนอน้อย 3 ประเด็นคือ ความสำคัญของกลุ่มประเทศ CLMV บทบาทของไทยและบทบาทของซีอาร์ไอเริ่มหนึ่งแถบหนึ่งเส้นทาง (Belt and Road Initiative: BRI) และการเตรียมตัวของไทยและกลุ่มประเทศ CLMV

เนื่องจากประเทศไทยมีพรมแดนติดต่อกับกลุ่มประเทศ CLMV จึงถือว่าเป็นกลุ่มประเทศที่มีความสำคัญ การค้าระหว่างประเทศระหว่างไทยกับกลุ่มประเทศ CLMV เปลี่ยนรูปแบบจากการค้าชายแดนเป็นการค้าระหว่างประเทศมากขึ้น สัดส่วนการค้าระหว่างประเทศระหว่างไทยกับกลุ่มประเทศอาเซียนมีสัดส่วนสูงถึงร้อยละ 27 ซึ่งเป็นสัดส่วนที่สูงที่สุดเมื่อเทียบกับประเทศคู่ค้าอื่น และหากแยกเฉพาะกลุ่มประเทศ CLMV แล้ว มีสัดส่วนการค้าระหว่างประเทศกับไทยถึงร้อยละ 11 นอกจากนี้ ประเทศกลุ่ม CLMV ยังเป็นประเทศที่มีอัตราการเติบโตทางด้านเศรษฐกิจสูง (ร้อยละ 8) ด้วยลักษณะดังกล่าวนี้จึงเป็นโอกาสให้ไทยขยายการค้าและการลงทุนกับกลุ่มประเทศ CLMV

บทบาทของไทยในฐานะประธานอาเซียนในปีหน้า (2562) ในการส่งเสริมให้ประเทศเพื่อนบ้านเติบโตไปด้วยกัน มีอย่างน้อย 3 ด้านคือ การเพิ่มการเชื่อมต่อระหว่างประเทศ (Connectivity) ทั้งการลงทุนและเชื่อมต่อระบบโครงสร้างพื้นฐาน เช่น เส้นทางคมนาคม และการปรับปรุงกฎระเบียบ การพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดเล็ (SMEs) เพื่อเป็นเครื่องมือยกระดับรายได้ และการพัฒนาพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ (E-commerce)

ส่วนบทบาทของโครงการ BRI ในกลุ่มประเทศ CLMV นั้น มีอย่างน้อย 2 ด้านคือ การลงทุนพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน โดยเฉพาะระบบคมนาคมระหว่างประเทศ ทั้งถนน และท่าเรือ และการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศของจีนในกลุ่มประเทศ CLMV ทั้งภาคการผลิตและภาคบริการ ในส่วนของบทบาทโครงการ BRI นี้ ศ.ดร.สกนธ์ ได้ตั้งข้อสังเกตว่า ในการลงทุนพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานนั้น จะมีกลไกจับคู่ (matching) การลงทุนให้ตรงกับความต้องการของประเทศที่รับการลงทุนในกลุ่ม CLMV ได้อย่างไร และการพิจารณาถึงผลกระทบต่าง ๆ จากการลงทุนดังกล่าว เช่น ระดับหนี้สาธารณะ ผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อม และเป้าหมายการพัฒนา

สุดท้าย ในส่วนของการเตรียมตัวของไทยและกลุ่มประเทศ CLMV นี้ ศ.ดร.สกนธ์ เห็นว่า ประเทศต่าง ๆ ต้องเตรียมพร้อมกับการเปลี่ยนแปลง โดยการสร้างการตระหนักรู้และปรับตัว เช่น การยกระดับการผลิต และการส่งเสริมการถ่ายทอดเทคโนโลยี เพื่อให้มีการกระจายประโยชน์อย่างเท่าเทียมกันทั้งระดับระหว่างประเทศ และระดับภายในประเทศ

คุณสวี เกินโหล

ในลำดับถัดมา คุณสวี เกินโหล ได้เล่าถึงเหตุผลที่นักธุรกิจจีนให้ความสำคัญกับการเข้ามาลงทุนในประเทศไทยว่า ประเทศไทยเป็นประเทศที่มีศักยภาพ มีพื้นฐานทางเศรษฐกิจที่เข้มแข็ง และมีที่ตั้งทางภูมิศาสตร์ที่ดี เหมาะกับการเป็นศูนย์กลางการค้าการลงทุนในกลุ่มประเทศ CLMV อย่างไรก็ดี หากไทยต้องการได้รับประโยชน์จากโครงการ BRI แล้ว ไทยก็ควรพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านคมนาคมให้มีความพร้อมสามารถเชื่อมโยงกับประเทศอื่น ๆ ในภูมิภาคนี้ สำหรับข้อกังวลเกี่ยวกับการเข้ามาประกอบธุรกิจในไทยนั้น ส่วนหนึ่งเกิดจากวัฒนธรรมการทำธุรกิจที่แตกต่างกัน ที่ผ่านมามีทั้งไทยและจีนก็ได้เรียนรู้ซึ่งกันและกัน จีนได้เรียนรู้จากไทย เช่น แนวคิดหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ และไทยก็ได้เรียนรู้จากจีน เช่น การแพทย์แผนจีน เป็นต้น¹

คุณเชาวลิต เอกบุตร

ในส่วนของคุณเชาวลิต เอกบุตร ได้นำประสบการณ์ธุรกิจของบริษัทเอสซีจีในกลุ่มประเทศ CLMV บทบาทของจีนในกลุ่ม CLMV และข้อเสนอต่อรัฐบาลเกี่ยวกับโครงการ BRI มาร่วมเสวนาในครั้งนี้

บริษัทเอสซีจีได้ไปลงทุนในต่างประเทศมานานพอสมควรแล้ว แต่เมื่อเกิดวิกฤตเศรษฐกิจเมื่อปี 2540 จึงชะลอการลงทุนในต่างประเทศ และได้กลับไปลงทุนในต่างประเทศอีกครั้งเมื่อสิบกว่าปีที่ผ่านมามี การลงทุนของบริษัทในอาเซียนนั้น กว่าครึ่งเป็นการลงทุนในกลุ่มประเทศ CLMV เนื่องจากเป็นตลาดที่มีการเติบโตสูงและอยู่ใกล้กับประเทศไทย สิ่งสำคัญของการไปลงทุนในต่างประเทศคือ การเข้าใจตลาดที่ไปลงทุน เช่น แนวปฏิบัติการค้าขาย ความมุ่งมั่นในการประกอบธุรกิจ การสร้างสินค้าที่ลูกค้าเชื่อมั่นและเป็นที่ยอมรับ และที่สำคัญคือ การใช้บุคลากรท้องถิ่น เพื่อพัฒนาบุคลากรท้องถิ่น และสร้างความผูกพันด้วย อย่างไรก็ตาม ที่ผ่านมามีการลงทุนในกลุ่มประเทศ CLMV นั้นมีอุปสรรคอยู่บ้าง เช่น การเปลี่ยนแปลงกฎระเบียบกฎหมายภายในประเทศที่ไปลงทุน แรงงานเปลี่ยนงานบ่อยขึ้น การแข่งขันกับนักธุรกิจจีนที่รุนแรงขึ้น และกระแสที่ผู้บริโภคให้ความสนใจมากขึ้น อาทิ ความรับผิดชอบต่อสังคม และสิ่งแวดล้อม ซึ่งเป็นสิ่งที่นักลงทุนจึงต้องคำนึงถึงด้วยเช่นกัน

บทบาทของจีนในกลุ่ม CLMV นั้น คุณเชาวลิตเห็นว่า โครงการ BRI เป็นโครงการขับเคลื่อนที่เข้ามาในช่วงจังหวะที่เหมาะสม และจีนจะเข้ามามีบทบาทในกลุ่ม CLMV เพิ่มมากขึ้น อย่างไรก็ตาม เป็นโอกาสให้ไทยส่งสินค้าไปจำหน่ายในจีนได้เพิ่มขึ้นเช่นกัน แต่ไทยต้องมีสินค้าที่เป็นที่ต้องการของคนจีนด้วย นอกจากนี้ บทบาทของ E-commerce จะมีเพิ่มมากขึ้นในอนาคต สิ่งที่ต้องพิจารณาต่อไปคือ จะทำอะไรให้วิสาหกิจ SMEs ไทยจำหน่ายสินค้าออนไลน์ได้

สำหรับข้อเสนอต่อภาครัฐ เกี่ยวกับการเตรียมพร้อมกับโครงการ BRI ของจีนนั้น รัฐบาลควรสร้างความร่วมมือระหว่างประเทศบนพื้นฐานของความเท่าเทียมกัน เพื่อสร้างความไว้วางใจระหว่างประเทศ และการพัฒนาระบบศุลกากรเพื่ออำนวยความสะดวกทางการค้าระหว่างประเทศเพิ่มมากขึ้น

ดร.นลี เจริญเหลี่ยม

ดร.นลี เจริญเหลี่ยม ได้เล่าถึงความร่วมมือทางด้านวิชาการระหว่างไทยกับจีนและวิเคราะห์ปัจจัยที่จะทำให้ประเทศต่าง ๆ ได้รับประโยชน์จากโครงการ BRI ร่วมกัน ดร.นลี ได้เล่าว่า ความร่วมมือทางด้านวิชาการเริ่มจากการส่งเสริมการเรียนภาษาจีนภาษาเป็นสิ่งที่สำคัญของการร่วมมือ ทูตของรัฐบาลจีนส่วนใหญ่ส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาจีนเป็นหลัก ส่วนปัจจัยที่จะทำให้ประเทศต่าง ๆ ได้รับประโยชน์จากโครงการ BRI ร่วมกันนั้น ขึ้นกับการประสานนโยบายระหว่างประเทศ การเชื่อมโยงโครงสร้างพื้นฐาน เช่น ระบบคมนาคมขนส่ง การส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ และการเชื่อมโยงประชาชนในภูมิภาค

ในช่วงท้ายของการเสวนา ผู้เข้าร่วมเสวนาให้ความเห็นเพิ่มเติมว่าไม่ควรตื่นตระหนกกับโครงการ BRI ของจีนจนเกินไป ควรสร้างความเข้าใจกับคนในชาติและปรับตัวรับกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น

รับชมบันทึกการเสวนา
“การเติบโตของ CLMVT: โอกาสและความท้าทาย”
ได้ที่ <https://goo.gl/66UXv9> หรือสแกน QR code

¹ เนื้อหาส่วนนี้ สรุปรจาก “One Belt One Road กับการเดินทางของกลุ่มประเทศลุ่มแม่น้ำโขง CLMVT” ฐานเศรษฐกิจ (28 ตุลาคม 2561) (www.thansettakij.com)